

Vårt Luftvärn

Luftvärnets Befälsutbildningsförbunds tidskrift

Nr 3 • Årgång 78 • 2018

Luftvärnets Befälsutbildningsförbund

Box 27019
102 51 STOCKHOLM

E-post: lv@forsvarsutbildarna.se
Internet: www.forsvarsutbildarna.se/lv
Facebook: [Svenskt Luftvärn](#)

Kansli

Tfn 08-664 71 89

Väddö Kursgård Lvbyn AB

Ytterskär 2, 764 92 VÄDDÖ
E-post: info@vaddokursgard.se
Internet: www.vaddokursgard.se

Bokningsansvarig

Magdalena Mayer
Tfn 0176-542 19

Vårt Luftvärn

PRV utgivningsbevis nr 1678

E-post: lv@forsvarsutbildarna.se
Ansvarig utgivare Per-Olov Lisén
Tfn mobil 0790-461 683

Redaktör

Björn Kagger
E-post: bjorn.kagger@forsvarsutbildarna.se

Medlemskap

Avgift 40 kr per år, ständigt medlemskap 500 kr.
Betalas till plusgiro 598 88-8, alternativt till
bankgiro 966-1497.

Avgift för medlemmar i
Stockholms Luftvärnsförenings Skytteklubb och
Roslagens Hemvärnsförening betalas av
respektive förening.

Innehåll nr 3 år 2018

Patriot och bränder.....	s 3
ULv höstaktiviteter 2018.....	s 4
ULv rekrytering 18 augusti.....	s 5
Förbundsfunctionärer 2018.....	s 5
Anskaffning av Patriot beslutad.....	s 6
Kommande förbundsstämma 2019... s	8
Flyguppvisning i Uppsala.....	s 9
Rysk försvarsutveckling i 10 år.....	s 10
2018 års stämma på Karlberg.....	s 13
Fortsättningskurs i lufthot.....	s 14
EldE 70 – en pigg 50-åring.....	s 15
Vad händer på Lv-fronten?	s 16
VM-guld för skytteklubben	s 18
Luftvärnet mot framtiden (föinfo)....	s 20
Varm avslutning hos ULv på Väddö... s	21
Väddö Kursgård Lvbyn.....	s 23
Aktiviteter hösten 2018.....	s 24

Omslaget:

En Patriot-robot avfyras. Patriot-systemet
finns idag i tjänst hos ett 15-tal länder.

Se artikel på sid 6.

Foto: Raytheon.

Tryck: Affärstryckeriet, Norrtälje

MILJÖMÄRKT Trycksak lic nr 341 290

Patriot och bränder

Per-Olov Lisén – förbundsordförande

Regeringen har fattat beslut om anskaffning av luftvärnsrobotsystemet Patriot. ”Det här är en stark prioritering som Försvarsmakten gjort”, säger försvarsminister Peter Hultqvist.

Detta innebär ett betydande lyft för svenskt luftvärns förmåga och trovärdighet. Dessutom i relativ närtid. Som luftvärnare är jag givetvis jätteglad för detta, trots de frågetecken som lyfts fram gällande bland annat finansiering.

Sommaren har annars präglats av de stora skogsbränderna och torkan, som har satt samhället på prov. Insatserna har varit heroiska under tuffa förhållanden. Och när det gäller har många ställt upp, vi har sett en frivillighet som sträcker sig långt över organisatoriska och nationella gränser.

Räddningstjänst och MSB har samarbetat med Försvarsmakten, inte minst Hemvärnet. Bombningen av Älvdalens skjutfält i brandbekämpningssyfte var väl den mest spektakulära insatsen. Sverige har fått internationell hjälp. Många frivilliga har deltagit.

Från Försvarsutbildarnas sida var bl.a. medlemmar från Criscom snabbt på plats och gjorde en stor insats inom information och kommunikation, och Fältartisterna hade uppskattade konserter för insatspersonal och invånare. Med lite perspektiv på insatserna vid bränderna kan jag se något vackert i detta; hur man osjälviskt ställer upp för en sak som är rätt, utan stuprörstänk och med en inställning att vi måste alla hjälpas åt.

Och det borde väl ändå vara kärnan i totalförsvartanken. Och – för att vidga

Per-Olov Lisén.

resonemanget lite – så är det ju så att ett trovärdigt militärt försvar förutsätter ett trovärdigt totalförsvaret. Detta var också ett återkommande tema i Almedalen i somras, och även Försvarsberedningen har lyft fram att ett fungerande militärt försvar är helt beroende av ett rimligt fungerande och robust samhälle; detta är helt avgörande för att det militära försvaret ska vara användbart och trovärdigt. Och trovärdighet och tillit är fundamentala delar i samhällskontraktet.

Luftvärnsförbundet tar ett allt större ansvar för att stödja Försvarsmakten och totalförsvaret. Här några exempel. För att uppmuntra goda insatser vid grundutbildningen på Luftvärnsregementet delades Luftvärnsförbundets stipendium traditionsenligt ut till ”bäste chef inom strid mot luftmål”. Vår kursgård på Väddö har i huvuduppgift att utvecklas till att bli en trevlig och väl fungerande mötesplats för

utbildningar och konferenser inom totalförsvaret. Allt fler av Försvarsutbildarnas kurser förläggs dit, och när detta skrivs pågår där ett stort ungdomsläger med deltagare från olika frivilliga försvarsorganisationer för att stimulera intresset för att bidra till det robusta samhället. Även vår ungdomsavdelning är ju ett bra exempel på detta. Förbundet tar nu också fram utbildningar i lufthot och motåtgärder, initialt främst med Hemvärnet som målgrupp.

På temat lufthot och motåtgärder så vill jag särskilt rekommendera artiklarna i detta nummer, dels om den militära utvecklingen i Ryssland de senaste tio åren och vad det innebär för Sverige, dels om Patriot-

systemet som är under anskaffning. Jag vill här påminna om och understryka vår roll som försvarsupplysare. Genom att vara pålästa och dela med oss av vår kunskap och vårt engagemang för Försvarsmakten, frivilligförsvaret och därmed också ett robust samhälle så bidrar vi med mycket, inte minst hopp. Det är en viktig signal i tider av desinformation och påverkansoperationer. En signal att vi finns, att vi ställer upp och att vi tror på att Sverige och vår demokrati är värd att försvara.

Jag vill avsluta med att gratulera två kollegor i styrelsen som befordrats; Johan Jönsson till överstelöjtnant och Filips Scheynius till major.

ULv höstaktiviteter 2018

- 18 augusti: rekryteringsföreläsning i Norrtälje.
- 28 augusti: kvällslektion i Norrtälje, för de äldre med minst en "romb".

- 31 augusti-2 september: helgövning på Vaddö för alla.
- 25 september: kvällslektion i Norrtälje, för de äldre med minst en "romb".
- 5-7 oktober: helgövning på Vaddö för alla.
- höstlovet v 844: centrala ungdomskurser för de äldre.
- 30 oktober: uniformsutlämning till nya medlemmar vid Livgardet i Kungsängen.
- 6 november: kvällslektion i Norrtälje, för de äldre med minst en "romb".
- 9-11 november: helgövning vid Livgardet i Kungsängen.
- 8 december: terminsavslutning i Norrtälje eller Stockholm för alla.

Datumen ovan är preliminära och ytterligare aktiviteter kan tillkomma. Information kommer som vanligt månadsvis i kursorder och finns också hos ULv på Internet: www.forsvarsutbildarna.se/ulv

ULv rekrytering i Norrtälje lördagen 18 augusti

Ungdomar mellan 15 och 20 år som är intresserade av det militära försvaret inbjuds till information om Luftvärnsförbundets ungdomsavdelning ULv i Norrtälje lördagen 18 augusti. Samling utanför f.d. vakten till Lv 3 kl 1100. Verksamheten slutar på samma plats ca kl 1300.

Ytterligare information och anmälningsblanketter utdelas vid förevisningen och finns hos ULv på Internet www.forsvarsutbildarna.se/ulv. Du kan även kontakta oss via e-post ulv@forsvarsutbildarna.se eller ringa till kurschefen ULv, Johan Valström på telefon 0703-265 873.

Välkommen!

Förbundsfunctionärer 2018

Nio ur styrelsen: fr.v. Christer Molander, Anders Fransson, Lennart Lundberg, Björn Kagger framför Per-Olov Lisén, Börje Lantz, Filip Scheynius, Ulf Moen och Johan Huovinen.

Efter förbundsstämman i Stockholm den 17 mars har Luftvärnsförbundet nu följande funktionärer invalda:

Förbundsstyrelse:

Per-Olov Lisén (förbundsordförande),
Christer Molander (vice förbundsordförande),
Michael Reberg (förbundssekreterare),
Anders Fransson (förbunds-kassör),
Stefan Bratt, Johan Huovinen,
Johan Jönsson, Björn Kagger, Börje Lantz,
Lennart Lundberg, Ulf Moen,
Filip Scheynius.

Revisorer: Margareta Eriksson,
John Fürstenbach, Olle Madebrink
(ersättare).

Valberedning: Lennart Lundberg
(ordförande),
Ulf Hammarlund, Alexander Westman.

Samtliga förbundsfunctionärer nås via
kansliet eller med e-post:
fornamn.efternamn@forsvarsutbildarna.se

Anskaffning av Patriot beslutad

Överstelöjtnant Michael Reberg – förbundssekreterare

Luftvärnssystemet "Patriot" förevisas under FMÖ Aurora 2017.

Foto: Försvarsmakten

Regeringen har den 2 augusti 2018 beslutat om anskaffning av luftvärnssystemet "Patriot" från USA. Försvarets Materielverk, FMV, får nu i uppdrag att genomföra köpet som i stort omfattar fyra eldenheter för leverans senast 2021. Anskaffningen sker i linje med försvarsbeslutet, som bl.a. säger att Försvarsmakten senast 2020 ska ha påbörjat införandet av ett nytt luftvärnssystem med medellång räckvidd.

Behovet av att modernisera Sveriges luftvärn är mycket stort kopplat till omvärldsutvecklingen och att flera av våra nuvarande system snart faller för åldersstrecket. En tydlig trend i lufthotets utveckling är ett ökat inslag av missiler med mycket lång räckvidd och hög precision.

Kryssningsrobotar och ballistiska missiler, som tidigare räknades som "supermaktsvapen" för de högsta konfliktnivåerna, är på väg att bli mängdvapen för många gamla och nya aktörer. För motsvarande kostnad som 1–2 stridsflygplan eller ca 4 attackhelikoptrar kan man idag istället köpa "hyllvara" i form av ca 40 kryssningsrobotar, eller ca 30 UCAV (Unmanned Combat Air Vehicles) alternativt ca 15

taktiska ballistiska missiler. Samtidigt har de mer traditionella attackvapen som faller från flygplan fått ökad räckvidd och starkt förbättrad precision. Således har presumtiva fiender fått ökade möjligheter att sätta press på Sverige. Utan att en enda fientlig soldat behöver beträda svensk mark kan oerhört omfattande och förödande verkan – eller "bara" hot – åstadkommas med långräckviddiga precisionsvapen, även med konventionella stridsdelar utan massförstörelsevapen. Ett obalanserat eller svagt luftförsvar "inbjuder" ju dessutom till sådana påtryckningar.

En väl avvägd kombination av jaktflyg och luftvärn krävs för att få ett luftförsvar i balans. Där bidrar jaktflyget främst med sin

långa räckvidd och höga operativa rörlighet, samtidigt som dess nackdelar främst är den begränsade uthålligheten i luften och kravet på infrastruktur i form av lämpligt placerade flygbaser.

Luftvärnets betydelse ökar

Luftvärnets största svaghet är dess långa omgrupperingstider och att huvuddelen av våra nuvarande system har kort, eller mycket kort, räckvidd. Luftvärnets traditionellt viktigaste bidrag till luftförsvaret är dess goda uthållighet, vilken kan nyttjas för att under lång tid skydda viktiga objekt. Luftvärnets betydelse ökar dock markant när lufthotet innehåller ett stort inslag av långräckviddiga precisionsvapen. När ballistiska missiler och kryssningsrobotar väl är avfytrade, så kan de i princip endast bekämpas av luftvärnssystem. När luftvärnsrobotsystem 98 (IRIS-T SLS) är infört så får vi för första gången en reell kapacitet att bekämpa kryssningsrobotar över land, men dess prestanda räcker inte på långa vägar mot ballistiska missiler.

Förmågan att bekämpa ballistiska missiler är huvudanledningen till valet av "Patriot" – vilket sedan länge är ett av få system som är fullt operativt, och använt i strid mot sådana mål vid många tillfällen. "Patriots" räckvidd beror av vilken robottyp som väljs (och naturligtvis måltyp med tillhörande rörelsetillstånd och terrängen), men brukar uppges till ca 100–150 km mot aerodynamiska (flygande) mål på höjder mellan 50 och 24 000 meter när dessa bekämpas med robotar av typ "PAC-2", som innehåller en tämligen stor zonnörs-utlöst spräng- och splittrstridsdel. Mot ballistiska missiler finns en särskilt framtagen robot "PAC-3" som verkar genom kinetisk energi när den frontal-krockar med målet och endast bär en mindre sprängladdning, främst för självdestruktion vid bomsnitt. Polackerna, som

också anskaffar "Patriot", planerar att kunna skjuta en mellanvariant i form av roboten "Stunner", från Israels "David's Sling", i sina system.

Patriots radar.

Foto: Raytheon.

Kan uppgraderas ytterligare

Till "Patriots" nackdelar brukar räknas att eldledningsradarn endast kan belysa i en 120 graders sektor och måste följa målet under hela skjutförloppet, vilket kan vara svårt på grund av terrängen. Systemet är också tungt, tar relativt lång tid att gruppera och är mycket dyrt. Påståendet att systemet är "gammalt" är dock inte seriöst. En jämförelse är att bilmodellen VW "Golf" funnits ungefär lika länge, men också på motsvarande vis har helt andra och bättre prestanda i dag än när den först lanserades. "Patriot" har genomgått tre större uppgraderingar för att med råge uppfylla prestandakraven. Detta påvisar att "Patriot" vid behov kan uppgraderas till rimliga kostnader, vilket inte är fallet för flera andra liknande system.

Som alla system med lång räckvidd krävs anslutning till ett omfattande nätverk av sensorer för att kunna upptäcka mål ute på stora avstånd och få tillräcklig förvarningstid. Endast luftvärnsförbandets egna sensorer i anslutning till avfyringsplatsen är ofta otillräckliga på grund av terränghinder eller

Patriot i holländsk tjänst.

Foto: Wikipedia.

jordrundningen. Om vi antar att luftvärnsroboten går mot en rakt inkommande hotmissil med samma hastighet som den själv, så krävs ju att avfyring sker senast på dubbla avståndet som det till den önskade träffen ("räckvidden"), och då måste malföljning ha etablerats tidigare.

"Patriots" största fördelar, utöver att reellt och i dag kunna bekämpa ballistiska missiler, är att vi genom denna stora affär knyter oss närmare det mäktiga USA som strategisk partner, och samtidigt får chans att bygga upp vår egen kompetens att verka med modernt och kvalificerat luftvärn mot

de svåraste hoten. Att Sveriges luftvärn åter börjar "spela i elitserien" kan också öppna nya möjligheter till internationellt samarbete – såväl vad avser gemensamma sensornät, och kanske t.o.m. luftförsvarsinsatser som kostnadseffektiv uppgradering eller nyanskaffning av luftvärnssystem i framtiden. Inhemsk kvalificerad kompetens kan också bli en avgörande faktor för möjligheten att snabbt få förstärkningar till Sverige om det skulle bli nödvändigt.

En instruktiv film om "Patriot" med PAC-3 finns på Internet:
youtube.com/watch?v=btYHkxPZFh4

Meddelande om förbundsstämma 2019

Luftvärnsförbundets ordinarie stämma 2019 avhålls preliminärt under mars i Stockholm. Motioner och förslag ska vara förbundskansliet tillhanda senast den 15 januari. Slutlig kallelse kommer i vinternumret av "Vårt Luftvärn".

Flyguppvisning i Uppsala

Lördagen den 25 augusti 2018

Försvarsmaktens huvudflygdag 2018 anordnas av Luftstridsskolan den 25 augusti på Uppsala garnison.

Öppettider, parkering och inträde

Kl 0800 till 1700. Parkering är gratis, men är endast tillgänglig för personbilar och motorcyklar. Husbilar och husvagnar är ej tillåtna. Inträdet är gratis.

Fotografering

Fotografering kommer vara tillåten inne på området mellan kl 0800 och 1700.

Transport

Resor genom egen försorg. Alla besökare uppmanas att ta sig till Uppsala garnison till fots, med cykel eller via kollektivtrafik. Det kommer finnas parkeringsmöjligheter men långa köer kan uppstå i samband med att evenemanget börjar och slutar. Bussar kommer att gå tur och retur från Uppsala centralstation (resacentrum) och Uppsala garnison under hela dagen. För ULv går en abonnerad buss t.o.r. från Roslagen enligt kursorder.

Ljudnivå, barn och husdjur

Under flyguppvisningarna kommer ljudnivån att vara hög. Alla besökare rekommenderas att ta med hörselskydd. Öronproppar kommer att delas ut till dem som inte har med sig. Tänk på att ta med hörselskydd till dina barn. Husdjur är inte tillåtna inne på området.

Program

Se Försvarsmaktens inbjudan på Internet:

<https://www.forsvarsmakten.se/sv/aktuellt/uppvisningar-och-evenemang/flygdag-2018/>

Rysk försvarsutveckling i ett tioårsperspektiv

Överste Johan Huovinen – styrelseledamot i Luftvärnsförbundet

Under beväpningsprogrammet 2018-2027 kommer det nya stridsflygplanet SU-57 (även känt som PAK FA och T-50) ut på förband. Foto: Russian Defence Ministry.

I höst är det tio år sedan Ryssland påbörjade sin största och mest omfattande militärreform någonsin. Att någonting har skett med de ryska stridskrafterna är uppenbart, men vad? Har Rysslands väpnade styrkor moderniserats? Och vad har reformerats? Hur påverkas lufthotet?

Det var en gång för drygt tio år sedan...

Det var då den förutvarande försvarsministern Anatolij Serdjukov, Rysslands förste civile försvarsminister, fick uppdraget att planera och genomföra den nu pågående reformen. Serdjukov berättade nyligen i ryska tidningen Kommersant om hur han chockades genom det överraskande uppdraget från president Putin att bli försvarsminister i februari 2007. Eftersom han hade begränsad kunskap om försvaret ägnade han sedan hela 2007 att resa runt och besöka alla armé-, kår- och divisionsstaber för att träffa personalen och försöka förstå problemen i en försvarsmakt som då innehöll ca 900 000 män och kvinnor.

Reformering och modernisering

Serdjukovs resande gav honom insikten att om de skulle lyckas med det planerade omfattande reformarbetet så måste den sociala situationen för soldater och officerare prioriteras. Serdjukov satsade initialt mycket på bostadsbyggande för militärtjänstgörande och höjde lönerna rejält.

Utbildningen och sociala villkor för soldaterna förändrades radikalt. Tjänstgöring nära hemmet, lediga helger, ingen kökstjänstgöring och fokuseringen på stridsutbildning och fysisk träning är väl de tydligaste förändringarna. Helt fjärran från den bild som fanns under sovjettiden.

De ryska väpnade styrkorna har också avvecklat mycket infrastruktur, vilket tidigare kostade mycket genom bevakning, uppvärmning och underhåll. Serdjukovs största bidrag låg klart i effektiviseringen av ekonomin.

Rysk-Georgiska kriget 2008 visade att reformen behövdes. Bland de problem som uppdagades var att materielen var omodern, men nyttillverkad. Det finns nya vapen och så finns det moderna vapen. Ryska försvarsministeriet insåg att tillverka materiel som är trettio år gammal och räkna med att det fungerar i ytterligare 50 år till inte var realistiskt. Serdjukov satte krav på kvalitet och leveranstider på den föråldrade industrin och utvecklade beväpningsprogrammet 2011-2020. Idag är beväpningsprogrammet reviderat till perioden 2018-2027.

Under de senaste tio åren har markstridskrafterna tillförts mängder med ny utrustning. Vid årsskiftet uppgav man att markstridskrafterna har en moderniseringsgrad som uppgår till 45 %. Det är oklart vad dessa 45 % innebär exakt definitionsmässigt, men i *beväpningsprogrammet 2011-2020* sades att man år 2015 skulle ha en 30 % moderniseringsgrad och en 70 % moderniseringsgrad år 2020. En slutsats man kan dra är att det går något långsammare än planerat med moderniseringen bland markstridskrafterna.

De ryska luft- och rymdstridskrafterna tilldelades 24 % av totalbudgeten i beväpningsprogrammet 2011-2020, motsvarande 4 800 miljarder rubel (720 miljarder kronor). Planen var en anskaffning på 600 stridsflygplan (bl.a. SU-35 och SU-34) samt 1 100 helikoptrar. Det är svårt att bedöma hur mycket flygplan och helikoptrar som tillförts enligt plan, men under enskilda året 2017 rapporteras att 191 flygplan och

helikoptrar tillförts. Det motsvarar 11 % av totala tillförselplanen, vilket som enskilt år indikerar att man sannolikt ligger efter något vad avser tillförsel av flyg och helikoptrar.

Bland modellerna som tillförts under 2017 ser vi SU-30SM, SU-35S, SU-34, MiG-31BSM, JAK-130, KA-29, KA-52, MI-8AMTSJ, MI-26, Mi-28 och Ansat-U. Därutöver har enstaka moderniserade strategiska flygplan av typerna TU-160, TU-95MS och TU-23M3M erhållits. Under 2018 skall ett 30-tal TU-23M3 moderniseras till TU-23M3M, vilket bl.a. innebär installering av *precisionsbombningssystemet SVP-24-22*.

UAV-systemet Korsar.

Foto: TASS.

I beväpningsprogrammet för 2011-2020 avsattes 14 % av medlen för anskaffning av sambands-, lednings- och underrättelse-system. Enligt egna uppgifter förfogar markstridskrafterna idag över 199 UAV:er! Det är ett exempel på en utveckling i Ryssland som tagit stora steg framåt. Vid segerparaden den 9 maj i år uppvisades bl.a. de nya, dock inte ännu operativa, UAV-systemen Korsar och Katran. Under perioden för det nya beväpningsprogrammet 2018-2027 kommer det nya stridsflygplanet SU-57 (även känt som PAK FA och T-50) samt MiG-35 komma ut på förband.

Övningsverksamhet

En del av reformen är Rysslands omfattande övningsverksamhet. I november 2012 fick dåvarande försvarsministern Serdjukov sparken efter omfattande kritik mot

reformen från officerskollektivet. Dess första fyra år hade varit smärtsamma, men också lett Ryssland in på en ny väg – modernisering.

Serdjukovs efterträdare blev nuvarande försvarsministern Sergej Shoigu. Shoigu har fortsatt på utstakad väg, men också ökat övningsverksamheten. Här har de stor-skaliga beredskapsövningarna visat på ett nytt mönster och hög beredskap, vilket oroar Rysslands grannländer, speciellt efter annekteringen av Krim.

Den ryska aggressionen mot Ukraina och Rysslands väpnade stöd till Syrien har också visat att Ryssland har förmågan att hantera flera konflikter samtidigt. Syrien är väl dessutom att se som en ”out of area”-operation, dvs. bortanför rysk landgräns. Det är ett stort steg framåt för Ryssland att kunna hantera en sådan insats.

Hur har lufthotet påverkats?

Den ryska flyginsatsen i Syrien har varit omdiskuterad och stundtals hårt internationellt kritiserad. De ryska flyginsatserna har beskrivits som ineffektiva, speciellt i kombinationen av en del äldre flygplan och konventionella ”dumma” bomber. Beskrivningen av den ryska flyginsatsen som ineffektiv är nog mer politiserad än reell. Inget kan vara mer fel än att beskriva användandet av ”dumma” bomber som ineffektivt, speciellt eftersom de ryska flygplanen använder precisionsbombningssystemet SVP-24-22.

Moderniseringen och beväpningen av den ryska flygplansflottan har gjort att bl.a. SU-24, SU-25 och SU-34 har erhållit precisionsbombningssystemet SVP-24-22. Sannolikt finns systemet också i olika attackhelikoptrar.

USA utvecklade JDAM (Joint Direct Attack

Munition) genom att konvertera konventionella ”dumma” bomber till styrda vapen genom att tillföra en styrdel till bomben och utnyttja GPS-teknologin. Ett kostsamt, men effektivt sätt att höja precisionen på vapenlasten.

Precisionsbombningssystemet SVP-24-22 är lite tvärt om. Här sitter själva GPS-systemet i flygplanet och inte i bomben. Systemet jämför ständigt positionen mellan flygplanet och det planerade målet genom att använda satellitnavigeringssystemet GLONASS. Det mäter bl.a. omgivningsparametrarna; tryck, luftfuktighet, vindstyrka, fart och anfallsvinkel. SVP-24-22 har också möjlighet att ta emot kompletterande data från AWAC-flygplan, markstationer (Forward Air Controller) och andra flygplan. Systemet formulerar sedan ett måldatameddelande och de ”dumma” bomberna släpps sedan automatiskt när flygplanet är över målet. Enkelt beskrivet som ett digitaliserat och automatiserat Norden-sikte.

För piloten har mycket förändrats när SVP-24-22 införts. Piloten kan koncentrera sig på flygningen och i större utsträckning koncentrera sig på att undvika bekämpning från luftvärn eller jaktflyg. Flyghöjder på 5000 m och mer kommer bli vanligare och påverkar inte precisionen. Flyguppdragen blir inte heller beroende på molnbaser, rök, väder eller tid på dygnet.

Rent kostnadsmässigt blir detta också en betydligt billigare lösning för Ryssland som har stora lager med konventionella ”dumma” bomber.

Precisionen i SVP-24-22 jämfört med det amerikanska JDAM diskuteras bland olika experter. Sannolikt har Ryssland inte nått ned till 5–10 meter i precision, men väl till 50 meters precision från fällningshöjder på 5000 meter.

Sammantagsvis borde vi fundera på om införandet av precisionsbombningssystemet SVP-24-22 påverkar hur vi ser på lufthotet för Sverige. Diskussionen om att vi måste kunna bekämpa smarta vapen måste fortsätta, men uppenbarligen är bekämpning av flygplan på hög höjd (över 5000 m)

fortsatt viktig. Förmågan att kunna verka i alla väder och siktförhållanden förblir också fortsatt viktig. Det är viktigt att följa den militärtekniska och militärpolitiska utvecklingen och det kommer vi fortsatt att göra här i tidningen.

2018 års förbundsstämma på Karlberg

Försvarsministern talar.

Såsom under de senaste åren avhöll Luftvärnsförbundet sin stämma på Karlberg. Denna ingick som en del av ett evenemang den 17 mars tillsammans med ett antal övriga rikstäckande förbund inom Försvarsutbildarna.

Dagens program började med inledning och utdelning av utmärkelser, som förrättades av rikshemvärnschefen generalmajor Roland Ekenberg. När det gällde Luftvärnsförbundet tilldelades ULv:s kurschef Johan Valström Försvarsutbildarnas förtjänststecken och förbundets revisor John Fürstenbach Luftvärnsförbundets förtjänstmedalj i silver.

Det gemensamma programmet i Karlbergs samlingssal fortsatte med ett uppskattat anförande av försvarsminister Peter Hultqvist, som speglade Sveriges

situation och hur försvaret ska utvecklas. Mer av detta kommenterades av Allan Widman, ordförande i Riksdagens Försvarsutskott.

Dagens tema var "Påverkansoperationer under ett svenskt valår" som, förutom av de ovanstående, belystes av Hanna Linderstål, PSYOPS.

Efter det gemensamma programmet samlades 22 närvarande röstberättigade Lv-medlemmar i en annan byggnad inom Karlbergs-området till sin förbundsstämma. Val av styrelse hölls och i övrigt följdes fastställd agenda och övriga dokument vid förhandlingen. Förbundsstyrelsen höll därefter konstituerande möte (se sid 5).

Evenemanget omslöt av gemensam lunch för samtliga deltagare under dagen och avslutades med middag och samkväm på K 1 för de som bokat in sig för måltiderna. Båda dessa tillfällen gav fina chanser till kontakt med medlemmar i övriga förbund.

John Fürstenbach dekoreras av rikshemvärnschefen.

Fortsättningskurs i lufthot och motåtgärder

Luftvärnsförbundet avser att starta kurser i lufthot och motåtgärder för främst Hemvärnsförband. Denna fortsättningskurs syftar till att utveckla den genomförda pilotkursen och utbilda instruktörer.

Målgruppen för kursen är i första hand de som genomfört pilotkursen och nu önskar bli kurschef och instruktör men även andra medlemmar är välkomna att söka.

Kursen innehåller utbildning om det moderna lufthot som kan förväntas från en högteknologisk fiende, respektive vilka motåtgärder som det egna förbandet kan vidta för att undgå upptäckt och bekämpning. Kursen kommer beröra konfliktskalan från gråzon till öppen konflikt. Denna kurs kommer dessutom att utveckla pilotkursens kursmaterial till ett utbildningspaket för hemvärn.

Program i stort: Dag 1; utveckling och fördjupning i lufthot och motåtgärder, middag och teambuilding. Dag 2; sammanställande och prövning av det utvecklande konceptet.

Som blivande kurschef och instruktör söker vi i första hand dig som har intresse för lufthot, taktik och utbildning. Du måste dock ha vana som lärare (trupperutbildare), och vara villig att åta dig genomföranden av Luftvärnsförbundets kurskoncept vid minst något tillfälle per år under de närmaste åren. Militär grundutbildning är ett krav. Erfarenhet från Hemvärnet, Luftvärnet och/eller officersutbildning är meriterande.

Helgkurs för blivande instruktörer 2018-09-15 – 16

Kursen genomförs vid Lv-förbundets kursgård på Vaddö (<https://www.vaddokursgard.se/>) från lördag till söndag. Inryckning sker på lördag kl 10 och kursen avslutas på söndag kl 13. För långväga kursdeltagare kan boende ordnas från fredag kväll. Luftvärnsförbundet står för resor, förplägnad och logi.

Skriftlig intresseanmälan att bli kurschef/instruktör, respektive att delta som elev, insänds **senast den 1 september** med e-post till lv@forsvarsutbildarna.se Anmälan ska innehålla namn och personnummer. Enkel meritförteckning och referenser ska bifogas av dig som aspirerar på att bli lokal kurschef/instruktör. Anmälan ska även innehålla ev. begränsningar i kost (allergier). Besked om antagning, eller ej, ges med e-post senast den 7 september. **De som deltog i pilotkursen den 24 mars i år kommer att antas automatiskt vid anmälan. Välkommen med din ansökan!**

Johan Jönsson, övlt/kurschef och konceptansvarig.

EldE 70 – en ”pigg” 50-åring

Leif Jansson, Försvarets Materielverk, Markmateriel, Lv-sektionen

FMV och Bofors förevisar RBS 70 eldenhet för chefen för armén den 9 augusti 1977 på RFN, Vidsel.

Bofors Luftvärnsförening ”firade” den 18 april, genom en sammankomst i Karlskoga med ett 80-tal åhörare, att det i år är 50 år sedan utvecklingsbeställningen på EldE 70 lades.

Jan Börjeson från ”Bofors” redogjorde för utvecklingen. Mycket av det som finns i siktet med b.l.a. laserledstrålen som roboten följer och laserzonrören i roboten var då ny teknik, lasern ”uppfanns” i början av 60-talet. Eller som Jan sa: ”Det var tur att tekniken kom ifatt vår utveckling”.

Leif Lundin, mångårig försäljningschef på Bofors och f.d. Lv 4:ing, redovisade hur EldE 70 hade införts i FM under 70-talet och Bofors ”erfarenhet” av EldE 70 som har blivit en försäljningssuccé med runt 20 länder som kunder.

Jag var inbjuden för att berätta om EldE 70 ur ett FMV-perspektiv. Jag kan konstatera att EldE 70 har haft en mycket hög tillgäng-

lighet under åren även om det då och då har skett ”incidenter” som på Vaddö i maj 2001 när en robot hamnade i en hästhage i närheten av Barnens Ö...

Några stolpar från historiken:

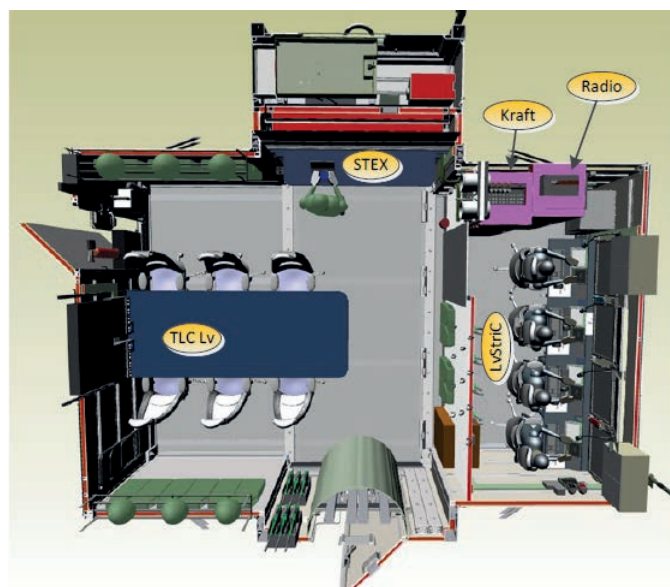
- Utredningen Luftförsvarsutredning LFU 67 lämnade sina rekommendationer 1970 och förordade EldE 70.
- EldE 70 utvecklades 1968-1975
- Utvecklingen av EldE 70 skedde inledningsvis i samverkan med Schweiz
- Den första prototypen levererades från Bofors 1973
- Den 17 juni 1975 tecknade FMV avtal med AB Bofors om seriebeställning.

- Med tilläggsbeställningar kom den omfatta 523 eldenheter och mer än 5 500 robotar
- FMV skrev avtal om REMO 1996 och arbetet genomfördes 1997-2001. Ett 40-tal eldenheter inkl. robotar överfördes till KA/Amf, som var med och finansierade REMO RBS 70.

- Det fanns en gång i tiden 50 st kompanier med ca 200 pers/komp vilket ger totalt runt 10 000 krigsplacerade i 70-förbanden, dvs något större än dagens FM exkl. Hv.

Vad händer på luftvärnsfronten under Patriots paraply?

Leif Jansson, Försvarets Materielverk, Markmateriel, Lv-sektionen

LvC

Ett 20-tal medlemmar från Luftvärnsförbundet infann sig på Försvarets Materielverk den 26 februari för att få lite information av dess personal om vad som händer på luftvärnsfronten.

Insatsförmåga luftvärn, IF Lv
Tobias Blom, f.d. ULv:are, redogjorde för modifieringen av LvStriBv 2081 B/PS-91

som sker inom IF Lv-uppdraget. Bland annat kommer den modifierade versionen kunna vidareända radarns luftlägesbild till andra sensorer och eldenheter vilket tidigare inte var möjligt.

Leif Jansson berättade om den nya ledningscontainern LuftvärnsCentral, LvC, som är en expanderbar 20-fots container

LvStriPatgb 2034 A.

som Lv-bataljonen kommer att ledas ifrån med bl.a. Länk-16 funktionalitet. Caroline Johansson redogjorde för EldE 98 och dess eldledningsplats. Förutom ovanstående ingår bl.a. modifiering av UndE 23 och EldE 97 inom uppdraget IF Lv.

LvStriPatgb 2034A

Till PATGB 203 har det anskaffats inredningar anpassade för eldledaren vid EldE 70 med bl.a. fast monterad SLT, Datorbärbar-fält ("PC-DART") och FMB/LuLIS-mottagare på ett arbetsbord i bakvagnen. Detta har gjort att arbetsmiljön för eldledaren har blivit betydligt bättre och slitaget på materielen minskar. Dessa ombyggda PATGB har fått förrådsbenämningen "LvStriPatgb 2034 A".

EldE 70 D

Det eventuellt tillkommande korträckviddiga verkanssystemet EldE 70 D informerade Caroline även om. En kanske mer känd benämning på denna eldenhet är Saab:s benämning RBS 70 NG. Det är en utveckling av EldE 70 som bl.a. består av

ett inbyggt IR-sikte. Det behövs alltså inget "påhängssikte" BORG för att kunna verka i mörker som för EldE 70 B och C. Siktet har även en automatisk målföljning vilket förenklar skyttens arbete betydligt.

Förhoppningsvis får FMV en beställning från FM om att köpa EldE 70 D.

EldE 70 D / RBS 70 NG

VM-guld för skytteklubben

Ulf Moen – styrelseledamot i Luftvärnsförbundet

Final i shootoff i hagel-VM.

I år har det varit världsmästerskap i hagel i Frankrike där mer än 650 skyttar deltog. Tävlingen anordnades på franska sportskytteförbundets anläggning i Châteauroux i början av juni.

Det är en enorm anläggning med ordentliga vallar – det finns inget liknande i Sverige. Tyvärr har de lagt fasta begränsningslinjer, som inte flyttas mellan tävlingar. Med tanke på förutsättningarna är det tråkigt att banorna är byggda på ett sätt där man tvingas skjuta på säkerhetsvinklarna. Sverige hade en av de största trupperna och från skytteklubben hade 12 medlemmar tagit sig till Frankrike. Under en VM-vecka skjuter man 30 stationer. Normalt skjuts 6 stationer om dagen, med en vilodag under veckan. Min grupp hade vilodag den första tävlingsdagen. Det var både bra och dåligt. Dels får man en extra dag att titta på banorna, men samtidigt vill man komma igång med tävlandet. Det känns verkligen att det är ett VM och man är riktigt nervös under de första stationerna.

Sverige och skytteklubben tog guld i open

senior genom Johan H, en fantastisk bedrift. Det svenska open seniorlaget med Johan och Marianne från skytteklubben tog lagguld – Sveriges första lagguld någonsin i ett dynamiskt skytte-VM.

På dagen innan prisutdelningen brukar det vara en shootoff med de bästa skyttarna. Detta är inte en del av tävlingen men ger övriga skyttar en möjlighet att se de skyttar som har tävlat samtidigt som de. Här skulle man först skjuta en flygande duva och sedan fälla 7 poppar. Den franska banan hade en stor läktare med tak som skydd mot solen och open senior-finalen stod mellan Johan H och Stefan E från Sverige – Johan vann.

I början av juli arrangerade Finland Nordiskt Mästerskap i gevär. I Finland har de bara några få ipsc-gevärstävlingar per år, och det syns på kvaliteten på banorna, som är

Städdag på Hacksjöbanan

väldigt enkelt byggda i jämförelse med svenska tävlingar. Däremot är svårighetsgraden på tävlingen hög och som vanligt vinner finnarna det mesta.

Tyvärn har det just meddelats att Europeiska Mästerskapen i gevär i Karlskoga, har ställts in på grund av brandrisken. Fler än 500 skyttar från 29 länder skulle tävla på Villingsbergs militära skjutfält i början av augusti. Det känns verkligen trist att en av årets största tävlingar inte blir av. Förhoppningen är nu att det går att genomföra EM på samma tid och plats nästa år. Skytteklubbens styrelse jobbar just nu med att försöka arrangera en enklare gevärstävling som kan skjutas bland annat av de internationella skyttar som inte kan boka av sina resor och ändå kommer Sverige.

I Sverige är det som vanligt full aktivitet med tävlingar. Stora tävlingar som SM ner till små lokala tävlingar. Pistol är den största grenen.

I mitten av juni hade vi en städdag då Hacksjöbanan gjordes iordning. En stor mängd medlemmar kom och hjälpte till med att rensa ogräs och att bygga tavelställ.

Det är kul att se att så många engagerar sig för att vi ska kunna hålla igång banorna.

Det är tråkigt att aktivisterna som använder polismyndigheten för att ge sig på hederliga laglydiga skyttar och jägare fortfarande får hållas. I en nyligen publicerad rapport "Ursäkta, men vi är faktiskt POLISEN och vi står över lagen!" presenterar forskaren Stefan Holgersson vid Linköpings Universitet flera fall där polisen gett avslag på vapenlicensansökningar utan lagstöd. Handläggningstiderna på vapenlicenser är längre än någonsin och det finns förslag att flytta licenshanteringen från polismyndigheten – (enl. en ledare i Östgöta Correspondenten 2018-07-14).

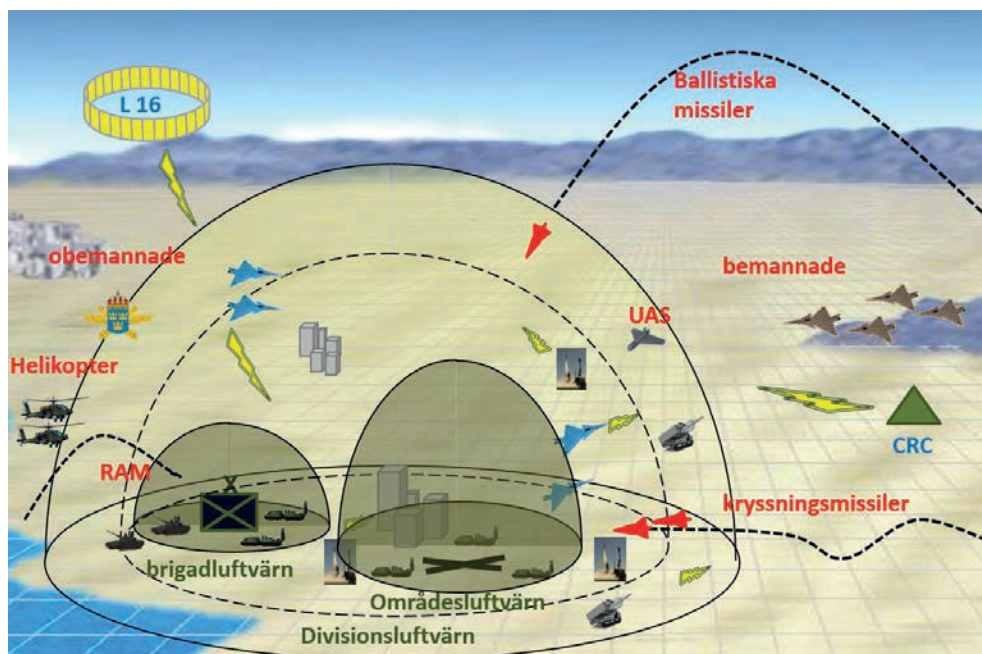
Medlemsansökningar

Nationella skyttar tas in i september, ansökningar ska inkomma under augusti månad. IPSC-skyttar tas in i december, ansökningar ska inkomma under november månad. Mer information på skytteklubbens hemsida <http://www.skytteklubben.se>

Sedan årsmötet 2017 har jag lämnat över ordförandeklubban för skytteklubben till Peter Stavling, vår tidigare sekreterare.

Luftvärnet mot framtiden

Försvarsinfo på K 1 i Stockholm tisdagen den 18 september kl 1830–2030

Överstelöjtnant Lars Mörrby, FMV, informerar om uppgraderingen av våra luftvärnsbataljoner med bl.a. nya robotsystem för att möta det moderna lufthotet vid försvar av Sverige.

Försvarsinformationen är öppen för samtliga medlemmar. Antalet deltagare är dock begränsat. Vid platsbrist prioriteras förbundsfunctionärer, befäl i värnpliktsåldern med luftvärnsutbildning och ungdomar i ULv.

Platsen är lekionssal "Lützen" på det södra stallens övervåning inom K 1 (Kavallerikasern) i Stockholm. Inpassering sker senast kl 1820 genom kasernvakten i valvet på Lidingövägen 28. Resor genom egen försorg. Närmaste tunnelbanestationer är "Stadion" alternativt "Gärdet".

Skriftlig ansökan, gärna med e-post till lv@forsvarsutbildarna.se senast **fredagen den 14 september**. Besked om antagning, eller ej, ges med e-post senast måndagen den 17 september.

OBS – K 1 är ett skyddsobjekt – medför giltig legitimation.

Välkommen med din ansökan!

Varm avslutning hos ULv på Vaddö

Många tog plats på restaurangens altan, både vid förmiddagskaffet och lunchen.

Nog var det varmt och fint väder när ULv hade sin våravslutning i Lvbyn den 20 maj. Och det kom att vara början på en rejäl värmeperiod, som varade resten av sommaren, blev extrem och vållade de även internationellt kända problem vi fick över hela landet. Men ULv:s dag är en populär tillställning och lockade likaså i år till sig dryga trettioålet besökande med ungdomarnas anförvanter, släkt och vänner.

Programmet är ju klassiskt och följer en viss procedur. Samling för besökarna sker kl 10 vid restaurangen och dagen börjar med kaffe, saft och tilltugg. De flesta valde av naturliga skäl att sitta utomhus. Så skedde avmarsch upp mot föreläsningsterrängen för att se vad ungdomarna hade att visa upp.

Föreläsningen startade med att kurschefen Johan Valström berättade om ULv:s verksamhet, inte minst om att ta vara på sig själv och andra. På platsen demonstrerade ungdomarna hur det går till att resa ett förläggningstält, vilket de gjorde på tid. Undan gick det och de klarade tidsgränsen enligt kurschefen. Att rätt kunna resa och maskera ett tält och få fyr i kaminen på kort tid är ju en viktig färdighet när alla är trötta och snabbt vill kunna komma in för att sova och få skydd mot väder och vind. Det är ett

Johan Valström presenterade ULv:s program.

Full fart på tältresningen.

teamwork, som ungdomarna visade prov på. Ytterligare ett tält fanns redan rest så att besökarna kunde se hur ungdomarna bor under sina övningar. Besökarna fick sedan försöka hitta en observationsplats ULv-ungdomarna upprättat. Från denna kunde hela tiden en av ungdomarna iaktta vad övriga hade för sig. Den var mycket svår att finna och det tog tid innan besökarna klarade av det.

Bara ett stycke natur- eller?

Nästa moment var tänkt att vara samling för information i konferensbyggnaden. Men Per-Olov Lisén, förbundsordförande, ställde frågan om det inte var lämpligare att hålla detta möte utomhus och kvar på platsen, på grund av det varma vädret, och han fick omedelbart medhåll av de församlade.

Förbundsordförande Per-Olov Lisén informerade.

Som försvarsinformation orienterade han om Luftvärnsförbundet och Försvarsmakten i övrigt. Därefter var det dags för lunch och samtliga begav sig mot

restaurangen. Även den här gången valde de flesta att sitta utomhus och njuta av den vackra utsikten och det sköna vädret.

Dagens sista programpunkt var avslutningsceremonin för ULv. Den avhölls traditionsenligt på stranden nedanför restaurangen. Förbundsordföranden delade ut årstecken och priser till det tjugotalet ULv-medlemmar som här stod uppställda. Han och kurschefen avtackade dem för säsongen. Förhoppningsvis är de nöjda med det år som gått sedan sist, med vad de lärt sig och med den gemenskap det upplevt. För Luftvärnsförbundet känns det viktigt att kunna erbjuda ungdomarna en inblick i hur livet i Försvarsmakten kan se ut och också att kunna ge en viss förberedelse för detta.

En del valde bastualltanen som plats för lunchen.

Per-Olov Lisén överlämnar årstecken och priser.

Många som blivit officerare, soldater eller har valt andra livsbanor har varit medlemmari ULv och det är troligt att det även för dem är intressant att här läsa vad som timar hos Luftvärnsförbundets ungdoms-avdelning.

VÄDDÖ KURSGÅRD

Kurs och konferens för hela totalförsvaret

FÖRLÄGG NÄSTA KURS ELLER KONFERENS PÅ VÄDDÖ I VACKER SKÄRGÅRDSMILJÖ - ENDAST 1,5 TIMME FRÅN STOCKHOLM

Det finns många skäl att anordna en konferens eller kurs. Ofta ger miljöombyte ökad kreativitet och effektivitet. Lägg till vacker skärgårdsmiljö, natur och god mat så hittar du Vaddö Kursgård - en komplett kurs- och konferensanläggning 1,5 timme från Stockholm.

Vaddö Kursgård passar perfekt för grupper på 5-30 personer. Vi erbjuder luftiga och ljusa konferenslokaler med modern utrustning och boende i charmiga stugor och rum. Hos oss bokar ni smidigt boende med helpension och tillgång till konferenslokaler. Bastu och badtunna, båt och strand finns till ert förfrognande under vistelsen.

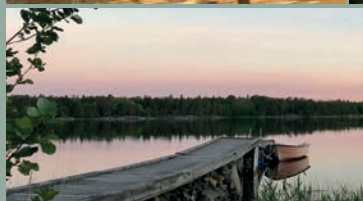
Boka er nästa konferens hos oss på Vaddö Kursgård. Checka in strax innan lunch och börja med att äta gott innan ni sätter igång att arbeta.

Exempel på upplägg, lunch-till-lunch-konferens inklusive:

- konferenslokal med kaffe, te och frukt
- lunchbuffé två dagar
- tre-rätters middag med bordsservering
- frukost
- logi inkl. sänglinne och handduk
- badtunna och bastu

Förmånliga priser för Luftvärnsförbundets medlemmar

VÄLKOMMEN MED ER BOKNINGSFÖRFRÅGAN!

Vaddö Kursgård Lv-byn
Ytterskär 2
76492 VÄDDÖ

0176-542 19
info@vaddokursgard.se
www.vaddokursgard.se

Vårt Luftvärn elektroniskt

Luftvärnsförbundet har beslutat att utöka utgivningen av "Vårt Luftvärn" med två binummer per år, som utsänds elektroniskt under kvartal 2 respektive 4. De omfattar främst inbjudan till våra aktiviteter. Binumren har en lägre ambitionsnivå än huvudnumren, som utges i kvartal 1 och 3. Redaktör för huvudnumren är Björn Kagger och för binumren Michael Reberg.

För att få dig tillsänt de elektroniska numren måste du anmäla din e-postadress till förbunds-kansliet via: lv@forsvarsutbildarna.se

Luftvärnsförbundet Aktiviteter hösten 2018

ULv höstaktiviteter 2018

I Norrtälje, Vaddö, Livgardet.

18 augusti till 8 december

Mer info på sidan 4

Försvarsmaktens huvudflygdag

Luftstridsskolan, Uppsala garnison.

25 augusti kl 0800–1700

Mer info på sidan 9

Fortsättningskurs i lufthot

Vaddö Kursgård, Vaddö.

15 – 16 september

Mer info på sidan 14

Luftvärnet mot framtiden

Försvarsinfo

K 1, Stockholm.

18 september kl 1830–2030

Mer info på sidan 20

Förbundsstämma 2019 och försvarsinfo

I Stockholm. Exakt tid och plats meddelas senare.

I mars 2019. Mer info på sidan 8

*Ja, ditt deltagande behövs!
Kom och trivs på våra aktiviteter.
Hjärtligt välkommen!*

*Senaste nytt, se vår hemsida
www.forsvarsutbildarna.se/lv
och på Facebook "Svenskt Luftvärn."*